

**Розширений план лекцій
з дисципліни «Загальна історія мистецтв»**

**Лекційних годин – 30
Викладач – Місюн Г.В.**

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ №1

Змістовний модуль 1. Історія мистецтва: мистецтво давнього світу та Середньовіччя

Тема 1. Вступ до курсу «Загальна історія мистецтв»

Завдання та проблеми вивчення історії мистецтва.
Головні концепції історичного розвитку мистецтва.
Художній образ як головна категорія мистецтва.
Види та жанри мистецтва
Походження мистецтва. Теорії походження мистецтва.

Тема 2. Мистецтво Давнього світу

Первісне мистецтво, історія відкриттів, періодизація.
Найдавніші державні об'єднання Близького і Середнього Сходу: Ассирія, Вавилон, Фінікія, їх соціально-економічний лад і культура.
Архітектура і пластика держав Стародавнього Сходу.
Еволюція давньоєгипетського мистецтва.
Архітектура, як основний стилестворюючий вид давньоєгипетського мистецтва.
Загальна характеристика рельєфу і живопису Стародавнього Єгипту.

Тема 3. Мистецтво Давньої Греції та Риму

Давньогрецьке мистецтво як унікальний зразок естетичного ідеалу. Періодизація давньогрецького мистецтва: гомерівській період, архаїка, класика, еллінізм.
Період архаїки. Становлення доричної і іонійської ордерних систем.
Період класики. Розквіт полісного устрою.
Період еллінізму. Зміна естетичного ідеалу.
Мистецтво етрусків як джерело римської художньої культури. Провідні форми римського мистецтва.

Тема 4. Мистецтво Візантії

Естетичний ідеал Середньовіччя та його основні риси.
Доля античних традицій у середньовіччя.
Особливості середньовічних уявлення про мистецтво.
Періодизація візантійського мистецтва.
Значення мистецтва Візантії для становлення та розвитку давньоруського мистецтва
Основні види давньоруського мистецтва (архітектура, монументальний живопис, іконопис).
Етапи розвитку та найбільш значні центри мистецтва Київської Русі.

Тема 5. Західноєвропейське мистецтво у Середньовіччі

Образотворче мистецтво Західної Європи IV-VII ст. Синтез язичницької античної, язичницької варварської і християнської культури як основи розвитку мистецтва Західної Європи в IV-VII ст.
Романський стиль X-XII ст. архітектури, її головні риси. Співчуття як принципова установка діалогу мистецтва з глядачем.
Готичний стиль XII-XV ст. Готичний храм як модель світобачення. Національні школи готичної архітектури
Фома Аквінський та його тлумачення естетичних питань.

Змістовний модуль 2. Західноєвропейське мистецтво XVI - XIX ст.

Тема 6. Мистецтво Відродження

Розвиток ідей гуманізму, прагнення до розширення ідей, тем і сюжетів мистецтва, орієнтація на ідеали античності, антропоцентризм.
Відродження в Італії. Його періодизація. Проторенесанс. Раннє Відродження. Високе Відродження. Пізнє Відродження.
Відродження у Нідерландах. Загальна характеристика живопису Північного Відродження.
Демократизм нідерландського живопису.
Відродження у Німеччині. Соціально-політичні обставини розвитку художньої культури у Німеччині. Мистецтво доби реформації.

Тема 7. Західноєвропейське мистецтво XVII століття

Загальна характеристика умов розвитку. Поняття стиль «бароко» і стиль «класицизм» у XVII столітті. Основні стильові ознаки бароко.
Бароко в Італії. М. да Караваджо як реформатор живопису.
Фламандський і голландський живопис XVII ст. Творчість Рубенса як лідера живопису бароко.
Формування реалістичної школи мистецтва у Голландії. Рембранд і Вермеер Дельфтський.
Теорія та художня практика класицизму у Франції. Архітектура. Головні будови та майстри

Тема 8. Західноєвропейське мистецтво XVIII та XIX століть

Основні напрямки розвитку мистецтва: рококо, реалізм, класицизм. Рококо як породження світської культури його риси (камерність, інтимність, ліричність, витонченість і театральність).
Ідеї Просвітництва і мистецтво.
Загальна характеристика мистецтва XIX в. Романтизм. Вплив німецької класичної філософії на формування світобачення романтиків. Ідея «двох світів», тема «космічного песимізму».
Концепція особистості романтизму, характер її втілення.
Реалізм у мистецтві XIX століття. Розкриття у мистецтві XIX ст. можливостей художнього мислення. Провідна роль жанрової та історичної картини.
Імпресіонізм та постімпресіонізм як художня революція. Нове бачення простору і часу, формотворення засобами кольору.
Мистецтво стилю модерн. Модерн як стиль та епоха. Синтез мистецтва в епоху модерн.
Стилізація та декоративність як загальні принципи мистецтва модерну. Національні варіанти модерну та інтернаціональні мотиви стилю.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ №2 Змістовий модуль 3. Мистецтво XX ст.

Тема 9. Авангард початку XX ст.

Кубізм і футуризм. Естетична та художня полеміка з традиціоналізмом, її творчі наслідки.
Значення кубізму в оновленні засобів формотворення у мистецтві
Ідеї та творчі засоби футуризму.
Неоприми́тивізм в мистецтві початку XX ст.

Тема 10. Фовізм та експресіонізм

Фовізм, основні майстри, характер спільноти, значення живопису фовістів у подальшому розвитку зображувального мистецтва.
А. Матис та традиції мистецтва XIX ст.
Експресіоністі угруповання «Міст».
Графіка експресіоністів.
Е. Мунк та розвиток гравюри у першій чверті XX ст.

Тема 11. Абстракціонізм

Історія розвитку від Піта Мондріана до Дж.Полллока і Де Кунінга.
Піт Мондріан і утопічні ідеї «неопластицизму».
Друга хвиля абстракціонізму у 1950–х рр.

Абстрактний експресіонізм. Геометричний абстрактивізм.
Застосування живописних знахідок абстрактивістів у дизайні, рекламі, кіно, телебаченні тощо.

Тема 12. Дадаїзм і сюрреалізм

Розвиток ірраціонального в художньому баченні.
Алогізм як творчий метод.
Дадаїзм та його «наслідки» у мистецтві ХХ ст.
Історія розвитку сюрреалізму, його ціль, основні течії.

Тема 13. Неоавангардизм. Друга пол. ХХ ст.

Поп-арт, хеппенінг, інвайронмент, концептуалізм, перформанс.
Метод гри у мистецтві та вихід за його межі.
Психоделічне мистецтво, гіперреалізм.
«Фотосприйняття» у мистецтві, його здобутки та втрати.

Тема 14. Реалістичне мистецтво після Другої Світової війни

Місце реалістичного мистецтва після Другої Світової війни.
Мистецтво італійського неореалізму. Творчість Р. Гуттузо. Дж. Манцу і класичні традиції у мистецтві.
Поліфорум Д. Сикейроса.
Американський реалістичний живопис

Тема 15. Постмодернізм

Витоки постмодернізму та його художня філософія.
«Тілесність» як принцип сучасного мистецтва.
«Деканонізація» та боротьба з традиційними цінностями у мистецтві постмодерна.
Іронія постмодерна як затвердження плюралізму у художньої діяльності.
Театральність сучасної культури
Специфіка сучасної візуальної культури. Нові форми бачення.